

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 10P/19/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4321200732
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Kosorínová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2022:4321200732.4

Uznesenie

Okresný súd Levice v právnej veci manželov: Z. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Ž., prechodne Y. XX, Ž. a Z. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XX, Ž.P., o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k mal. deťom: T., nar. XX.XX.XXXX a A., nar. XX.XX.XXXX, v konaní obe maloleté deti zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, o oprave rozsudku č.k. 10P/19/2021 - 76 zo dňa 09.09.2021, takto

rozhodol:

O p r a v u j e s a rozsudok Okresného súdu Levice č.k. 10P/19/2021 - 76 zo dňa 09.09.2021 tak, že odôvodnenie znie:

1. Manželka sa návrhom súdu doručeným dňa 16.02.2021 domáhala rozvodu manželstva. Na čas po rozvode navrhla maloleté deti zveriť do osobnej starostlivosti a určiť zo strany manžela výživné, pričom jeho výšku ponechala na úvahe súdu.

2. Manžel vo svojom písomnom vyjadrení s rozvodom súhlasil, žiadal neobmedzený styk so svojimi deťmi, pričom výšku výživného ponechal na úvahu súdu.

3. Na pojednávaní manžel s rozvodom manželstva stále súhlasil, pričom na čas po rozvode manželstva žiadal zveriť maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti.

4. Maloletá T. počas vykonaného pohovoru uviedla, že s otcom sa stretáva niekedy cez víkend, keďže zvykne chodiť k starým rodičom z otcovej strany, uviedla, že niekedy tam príde otec, ktorý sa tam osprchuje. Podľa vyjadrenia maloletej otec o ňu veľmi záujem nemá, aj keď sa stretnú, len sa pozdravia. V budúcnosti (v prípade ak by otec vzťah napravil), by mala záujem otca navštevovať. Neskôr obe maloleté deti zhodne odmietli striedavú starostlivosť, ale uviedli, že by si vedeli predstaviť stretávanie s otcom od piatku do nedele. Deti majú k otcovi neutrálny vzťah.

5. Manželka na podanom návrhu na rozvod manželstva trvala, pričom nesúhlasila v prípade rozvodu manželstva so zverením maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti, poukázala na to, že otec ničím na výživu detí neprispieva. Maloletá T. už nenavštevuje školský klub detí a nestravuje sa v školskej jedálni, maloletý A. sa stravuje v školskej jedálni, mesačný poplatok za stravu je v sume 22 - 28 eur, poplatok za školský klub detí činí sumu 15 eur. Manželka poukázala na to, že je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 18.10.2019.

6. Kolízny opatrovník pre prípad rozvodu manželstva navrhol mal. deti zveriť do osobnej starostlivosti matke a zo strany otca určiť výživné 100,- eur na maloletú T. a 70 eur

na maloletého A.. Štrením pomerov v domácnosti manželky neboli zistené žiadne nedostatky. Návrh manžela na striedavú osobnú starostlivosť navrhol zamietnuť s poukazom na vyjadrenie detí, ako aj vykonané dokazovanie, keďže v súčasnosti to nie je možné považovať za v záujme maloletých detí.

7. Na pojednávaní dňa 09.09.2021 súd vyhlásil rozsudok v znení uvedenom vo výrokovej časti rozhodnutia. Po vyhlásení, odôvodnení rozhodnutia a poučení o opravnom prostriedku sa manželka a

ustanovený kolízny opatrovník vzdali práva na podanie odvolania proti výrokom I., II., III. IV a V. rozsudku. Manžel sa vzdal práva na podanie odvolania voči výroku I. rozsudku, ktorým súd manželstvo rozviedol. Z uvedeného dôvodu súd v súlade s § 221 a) Civilného sporového poriadku vo výroku I. rozsudok neodôvodnil.

8. Manžel vykonáva pracovnú činnosť na základe dohody o pracovnej činnosti. Dosahuje priemerný čistý mesačný príjem 185,58 eur (marec - august 2021). Pravidelné mesačné výdavky manžela sú v sume 30 eur za telefón, v sume 100 eur za stravu, hygiena oblečenie v sume 30 eur a náklady spojené s bývaním v sume 50 eur mesačne.

9. Manželka je nezamestnaná, vedená v evidencii nezamestnaných, bez príjmu, respektíve poberá len kompenzačný príspevok (ako vyplýva z predloženého rozhodnutia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice). Manželka má mieru funkčnej poruchy 70%, avšak jej nevznikol nárok na invalidný dôchodok, nakoľko má dlh voči sociálnej poisťovni.

10. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Leviciach vykonal dňa 21.07.2021 šetrenie rodinných a bytových pomerov, z ktorého vyplýva, že ÚPSVaR Levice vedie spisovú dokumentáciu od februára 2014 na základe oznámenia, ktorým bol podaný podnet o zanedbávaní starostlivosti o mal. deti. Pomermi v rodine, ktoré boli riadne prešetrené sa podaný podnet zo zanedbávania starostlivosti mal. detí T. a A. zo strany ich rodičov, matky Z. U., nar.XX.XX.XXXX a otca Z. U., nar.XX.XX.XXXX nepotvrdil. ÚPSVaR Levice naďalej sledoval úroveň starostlivosti o mal. deti. V rodine sa vykonávali náhodné šetrenia, ktorými opätovne neboli zistené žiadne nedostatky ohľadom zanedbávania starostlivosti o mal. deti. Boli vyžiadané komplexné hodnotenia na mal. deti od pediatrického lekára, ako aj materskej a základnej školy, ktoré mal. deti v tú dobu navštevovali. Na základe nepotvrdeného podnetu nebolo uložené žiadne výchovné opatrenie.

11. Maloletá T. v školskom roku 2020/2021 navštevovala 5. ročník základnej školy v Želiezovciach, maloletý A. bol v školskom roku 2020/2021 žiakom 1.C triedy. Mal. T. je zdravá, maloletý A. je dieťa so zdravotným znevýhodnením, zdravotným postihnutím - narušenou komunikačnou schopnosťou (dyslália senzoricko-motorického typu - polymorfná. Poruchou fonematického uvedomovania), anamnesticky s diagnostikovanou vysoko suspektnou poruchou autistického spektra a hyperkinetickými poruchami správania, s aktuálnou úrovňou intelektových schopností v pásme podpriemeru, so zníženou koncentráciou a tenacitou pozornosti, s primeranou motiváciou k výkonu.

12. Z hodnotenia maloletej T., ktorú vypracovala ZŠ Mierová 67, Želiezovce vyplýva, že maloletá žije v spoločnej domácnosti so svojou matkou, starou matkou a bratom A.. Chodí upravená, čistá, neboli zistené žiadne známky zanedbávania, čo sa týka hygieny a čistoty šatstva. Matka sa o maloletú riadne stará.

13. Podľa § 24 odsek 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

14. Podľa § 24 odsek 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

15. Podľa § 24 odsek 3 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

16. Podľa § 24 odsek 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby,

vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

17. Podľa § 24 odsek 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

18. Manžel v prípade rozvodu trval na zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti.

19. Súd zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matke, ktorá má vytvorené a zabezpečené podmienky na výkon starostlivosti o maloleté deti, ktorú aj zabezpečuje a v danom prípade nepovažoval zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti na návrh otca za vhodné pre maloleté deti, nakoľko maloleté deti samé s návrhom otca nesúhlasili, takúto starostlivosť odmietli (ich názor bol zisťovaný pohovorom prostredníctvom ustanoveného kolízneho opatrovníka). Maloletý A. je dieťa so zdravotným znevýhodnením (viď čl. 49), vyžaduje stabilné prostredie, osobitný prístup v rámci prípravy do školy, pričom otec sám potvrdil, že sa s maloletými deťmi neučil ani v čase spolujitia s matkou. V konaní bolo osvedčené, že rodičia nie sú schopní komunikovať

ohľadne potrieb maloletých detí. Za daného stavu sa matka javí ako rodič stabilnejší a zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti je v najlepšom záujme maloletých detí.

20. Rozhodnutím o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti jedného z rodičov sa nezasahuje do výkonu rodičovských práv a povinností druhého rodiča. Tieto zostávajú v nezmenenom rozsahu zachované. Priestor na realizáciu týchto rodičovských práv a povinností a na výchovné pôsobenie na dieťa má rodič práve v čase styku s dieťaťom. Úlohou druhého rodiča, ktorému je maloleté dieťa zverené do starostlivosti, je okrem iného, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky pre styk druhého rodiča s dieťaťom. Pri úprave styku rodiča s dieťaťom musí súd taktiež prihliadnúť predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, pričom je súd povinný prihliadať na vek, zdravotný stav dieťaťa, jeho školské i mimoškolské aktivity, ako i prípadnú vzdialenosť bydlísk rodičov dieťaťa.

21. Je v záujme maloletých detí, aby udržiavali kontakt s otcom a otec má aspoň sčasti možnosť podieľať sa na výchove maloletých detí aspoň v čase realizácie styku. Súd apeluje na otca, aby sa snažil napraviť v súčasnosti narušené vzťahy s maloletými deťmi a začal o obe maloleté deti prejavovať pravidelný a skutočný záujem.

22. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

23. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

24. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

25. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

26. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

27. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

28. Súd poukazuje na to, že povinnosťou oboch rodičov je venovať všetky sily na dôsledné zabezpečenie výživy detí v záujme ich náležitého telesného a duševného vývoja, za ktorým účelom má povinnosť každý z rodičov vyvinúť všetko úsilie na to, aby zaobstaral prostriedky pre svoje deti. Účelom výživného je uhrádzanie nielen priebežne sa vyskytujúcich bežných potrieb mal. dieťaťa, ale všetkých potrieb prospešných k jeho všestrannému vývoju. Tomu je prispôsobená i splatnosť výživného vo forme pravidelných plnení. Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti k maloletým deťom musí mať súd na zreteli, že zaistenie tejto výživy sa týka nielen výživy vo vlastnom slova zmysle, ale všetkých nevyhnutných potrieb pre život kultúrneho človeka. Je potrebné, aby rodičia poskytovali podľa svojich schopností a možností toľko prostriedkov na výživu detí, aby z nich boli uspokojené osobné potreby dieťaťa, pokiaľ ide o výživu, ako i potreby na prehlbovanie vzdelania, rozvoj záujmov a záľub, prípravu na povolanie.

29. Základnými pravidlami, pri určovaní výšky výživného sú jednak odôvodnené potreby oprávneného, ako i schopnosti, i možnosti a majetkové pomery povinného. Oprávnené potreby nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie - potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, či kultúrnymi. Závisia najmä od veku, zdravotného stavu, schopnosti živiť sa sám, schopnosti starať sa sám o seba a pod. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky súvisiace so zdravotným stavom oprávneného alebo s jeho rekreačnými pobytmi. Súd pri určení bežného výživného na ne musí prihliadnuť. Zároveň musí skúmať i možnosti, schopnosti a majetkové pomery oprávneného, teda, či existuje stav odkázanosti na výživu. Na strane povinného súd prihliada najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ktoré dosahuje v čase súdneho konania. Prihliada však aj na potencionálne príjmy, teda nielen to, čo povinný skutočne zarobí, ale aj to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti, situáciou na trhu práce a pod. Skúma tiež majetkové pomery, ktoré posudzuje komplexne, okruh osôb, ktorým je povinný poskytovať výživné, zárobkové možnosti podľa príjmov z obdobia pred stratou zamestnania, ak sa preukáže, že sa povinný vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. Rovnako súd posudzuje, ak sa povinný vzdá bez vážneho dôvodu majetkového prospechu, alebo povinný na seba berie neprimerané majetkové riziká.

30. S poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia, súd určil manželovi povinnosť prispievať na výživu maloletej T. v sume 100,- eur mesačne a na maloletého A. sumou 70,- eur mesačne, ktoré výživné je podľa názoru súdu primerané možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov, ako i súčasným odôvodneným potrebám mal. detí. Podľa názoru súdu, určené výživné je manžel schopný uhrádzať bez ohrozenia možnosti uspokojovať svoje odôvodnené nevyhnutné potreby, keď v čase rozhodnutia súdu inú vyživovaciu povinnosť nemá. Manžel síce pracuje na dohodu o vykonávaní pracovnej činnosti a podľa potvrdenia o príjme má čistý mesačný príjem 185,58 eura, ktorý však podľa názoru súdu nezodpovedá jeho skutočnému príjmu, keď sám svoje mesačné výdavky, ktoré uhrádza vyčíslil na 210 eur (viď čl. 36). V konečnom dôsledku nepreukázal hľadanie si výhodnejšieho zamestnania, v ktorom by dosahoval vyšší príjem, súc si vedomý svojich vyživovacích povinností. Matka mal. detí je síce v súčasnosti nezamestnaná z objektívnych príčin (nepriaznivý zdravotný stav, bez pravidelného príjmu), pričom sčasti vyživovaciu povinnosť vyvažuje i osobnou starostlivosťou o deti. Takto určené výživné rešpektuje i zásadu zakotvenú v Zákone o rodine, v zmysle ktorej deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

31. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom č.k. 10P/19/2021 - 76 zo dňa 09.09.2021 Okresný súd Levice manželstvo manželov rozviedol, na čas po rozvode manželstva zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti matke, zaviazal manžela na plnenie si vyživovacej povinnosti v sume 100 eur mesačne na maloletú T. a v sume 70 eur mesačne na maloletého A. a zároveň rozhodol aj o styku otca s maloletými deťmi.

2. Na pojednávaní dňa 09.09.2021 súd vyhlásil rozsudok v znení uvedenom vo výrokovej časti rozhodnutia. Po vyhlásení, odôvodnení rozhodnutia a poučení o opravnom prostriedku sa manželka a ustanovený kolízny opatrovník vzdali práva na podanie odvolania proti výrokom I., II., III. IV a V. rozsudku. Manžel sa vzdal práva na podanie odvolania iba voči výroku I. rozsudku a v tejto časti (v súlade s § 221 a) Civilného sporového poriadku) rozsudok nemal obsahovať odôvodnenie, ale zjavne nedopatrením, pri vyhotovovaní väčšieho počtu písomných odôvodnení došlo k zrejmej chybe, keď rozsudok neobsahoval odôvodnenie a bol vyhotovený v tzv. „skrátenej forme“, pričom rozsudok v časti týkajúcej sa výživného, osobnej starostlivosti, styku s maloletými deťmi a trov mal obsahovať odôvodnenie.

3. Podľa § 224 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej CSP), súd kedykoľvek aj bez návrhu opraví v rozsudku chyby v písaní a počítaní, ako aj iné zrejme nesprávosti. O oprave súd vydá opravné uznesenie, ktoré doručí subjektom konania.

4. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, súd zrejmu nesprávnosť rozsudku Okresného súdu č.k. 10P/19/2021 - 76 zo dňa 09.09.2021 opravil (doplnil) o odôvodnenie predmetného rozhodnutia tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

5. Podľa § 362 ods. 3 CSP, odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty podľa odseku 1 preto, že odvolateľ sa spravoval nesprávnym poučením o súde o lehote na podanie odvolania. AK rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia rozhodnutia.

6. Záverom súd udáva, že v písomnom skrátenej vyhotovení rozsudku bol otec nesprávne poučený o možnosti podať opravný prostriedok, kedy nakoľko sa nevzdal práva na podanie odvolania voči výroku II, III, IV a V. - bolo možné voči týmto výrokom zo strany otca podať opravný prostriedok a tak mu v súlade s ustanovením § 362 ods. 3 CSP plynula trojmesačná odvolacia lehota. Plynutie odvolacej lehoty aj v prípade nesprávneho poučenia o možnosti podať opravný prostriedok začína plynúť po doručení rozhodnutia (v danom prípade rozsudku).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.